

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΕ'.

Συνδρομή ἰτηνεία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκτός. ἔτους καὶ εἶναι ἰτηνεία. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 32.

29 Μαΐου 1888

Ὁ ἐν Παρισίοις Σύλλογος πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν (Association pour l'encouragement des études grecques) ἀπένειμει ἄρτι εἰς τὴν Ἑστίαν τὸ χιλιόδραχμον γέρας τοῦ ἐφετεινοῦ Ζωγραφείου ἀγῶνος. Ἡ εὐμενὴς αὕτη τοῦ Συλλόγου κρίσις πληροῦ ἡμᾶς εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν ἐπιεικῆ ἀναγνώρισιν τῆς χρησιμότητος τοῦ ἀνὰ χεῖρας περιοδικοῦ, ὅπερ ἀπὸ δωδεκαετίας πᾶσαν καταβάλλει προσπάθειαν, ὅπως συντελέσῃ εἰς προαγωγὴν τῆς ἐθνικῆς φιλολογίας καὶ διάδοσιν ὠφελίμων γνώσεων. Τὸ πολῦτιμον δὲ τοῦτο δεῖγμα τιμῆς παρὰ Συλλόγου, οὗ τὸ κύρος εἶνε μέγα διὰ τὴν ἔξοχον θέσιν, ἣν κατέχει ἐν τῇ θεραπείᾳ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, ἀνονεμόμενον τῇ Ἑστίᾳ, ἀπευθύνεται μάλιστα πρὸς ἐκείνους, οἳς ὀφείλεται ἡ εὐδοκίαις τοῦ ἔργου αὐτῆς: πρὸς τοὺς τακτικούς συντάκτας καὶ τοὺς ἐκτάκτους συνεργάτας, ὧν τὰ ἄρθρα κοσμοῦσι τὰς στήλας αὐτῆς, καὶ πρὸς τὸν πρῶτον ἰδρυτὴν τοῦ ἔργου τὸν κ. Παῦλον Διομήδην, ὅστις ἐπὶ πενταετίαν ὄλην πρὸς παντοειδεῖς δυσχερεῖας ἀντιπαλάσας, οὔτε μόνον δὲ οὔτε δαπανῶν φεισθεῖς, κατάρθρωσε νὰ προσελκύσῃ τὴν ἀγάπην τοῦ κοινοῦ πρὸς τὸ περιοδικὸν τοῦτο καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀπρόσκοπον ἐν τῷ μέλλοντι ἐξακολούθησιν αὐτοῦ.

Κατωτέρω δημοσιεύομεν ἐν μεταφράσει τὰ κυριώτατα μέρη τῆς ἐκθέσεως τῆς ἀγαθοδίκου ἐπιτροπείας.

ΚΡΙΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»

«Τὸ περιοδικὸν ἡ Ἑστία, εἰς ᾧ ἡ ἡμετέρα Ἐπιτροπὴ ἀπονέμει τὸ Ζωγράφειον ἄθλον, τυγχάνει μὲν σχεδὸν ἄγνωστον παρ' ἡμῖν, ἀλλ' ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀνὰ τὴν ἑλληνικὴν Ἀνατολὴν εἶνε διαδεδομένον καὶ ἀπολαύει τιμῆς. Ἰδρυθὲν ἐν ἔτει 1876 ὑπὸ τοῦ κ. Παύλου Διομήδους, γενικοῦ γραμματέως τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ταχέως ἠδικοκίμησεν ὡς πληρῶσαν ἀνάγκην ἐπαισθητὴν: ἔκτοτε δὲ... ἡ διάδοσις αὐτοῦ ἠῤῥησε, καὶ κατέστη ἀνάγνωσμα λίαν ἀρεστόν. Ἡ Ἑστία εἶνε περιοδικὸν ἐπιστημονικὸν ἄμα καὶ φιλογικόν, σκοπὸν πρῶτιστον ἔχον τὴν διάδοσιν γνώσεων ὠφελίμων καὶ τερπνῶν: ὡς δὲ καὶ αὕτη ἡ ἐπιγραφὴ του ἐμφαίνει, εἶνε ἐφημερὶς τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας. Καὶ ἀπλῶς φυλλολογῶν τις αὐτὴν βλέπει ὀπόσον ποικίλα εἶνε τὰ θέματα, περὶ ὧν διαλαμβάνει. Ἡ παιδαγωγία καὶ ἡ ἠθικὴ, αἱ πρακτικαὶ γνώσεις, ἡ φυσικὴ καὶ ἡ χημεία διὰ τοὺς πολλούς, ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία, ἡ ὑγιεινὴ ἔχουσι χῶρον ἐν τῇ Ἑστίᾳ. Ὡς εἰκὸς δὲ καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία οὐδαμῶς παραγκωνίζεται... διότι βεβαίως πλὴν τῆς γνώσεως τῶν προόδων τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης, χρεῖαν ἔχει ὁ Ἕλληνας νὰ

καταμάθῃ καὶ ὅποια ὑπῆρξεν ἡ πατρίς του τὸ πάλαι, νὰ γνωρίσῃ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὰς συμφορὰς αὐτῆς, ὅπως ἐκ τῆς γνώσεως τοῦ παρελθόντος προεικάζῃ τὸ μέλλον. Παρὰ τὰ ἄρθρα δέ, τὰ ἀναρριπίζοντα τὸ φιλόπατρι φρόνημα, εὗρηνται καὶ μυθιστορήματα, μετ' ἐπιμελείας ἐκλελεγμένα ἐκ τῶν ἀρίστων τῶν ἀλλοδαπῶν γραμματολογιῶν ἡ ἐκλογή εἶνε εὐρεῖα, ἀλλὰ κυρίως προτιμᾶται ἡ γαλλικὴ γραμματολογία, τὰ δὲ ὀνόματα τοῦ Βαλζάκ, τοῦ Μεριμέ, τοῦ Μαρμιέ, τοῦ Ἀνδρέου Θεριέ συχνότατα μνημονεύονται, οὐχ ἤττον δὲ καὶ τὰ τοῦ Λουδοβίκου Φιγκιέ καὶ τοῦ Ἰουλίου Βέρν. Διότι, κύριοι, ἡ Ἑστία ἔχει καὶ τοῦτον τὸν ἰδιάζοντα χαρακτῆρα, τὴν ἀνὰ πᾶσαν σχεδὸν σελίδα αὐτῆς διατρανουμένην ἀγάπην πρὸς τὰ γαλλικὰ γράμματα καὶ τὰς γαλλικὰς ἰδέας. Οὕτως ὅταν τις τῶν ἡμετέρων ἐπιφανῶν συγγραφέων ἀποθάνῃ, ἡ Ἑστία πάραυτα δημοσιεύει τὸν βίον αὐτοῦ, καὶ ἐξετάζει τὰ ἔργα του μετ' ἰκανῆς συνήθως εὐθυκρισίας. Τὸ αὐτὸ δ' ἐνδιαφέρον δεικνύει καὶ πρὸς τὴν γαλλικὴν τέχνην καὶ ἐπιστήμην, μετὰ σπουδῆς ἀναγράφουσα πᾶσαν πρόοδον ἡμῶν.

Περὶ τὸν δὲ κρίνω νὰ προσθέσω ὅτι μετὰ προσοχῆς παρακολουθεῖ καὶ τὰ ἔργα τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, οὐδὲν τῶν ἐνταῦθα γινομένων παρερχομένη ἐν σιγῇ, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ καταχωρίζουσα ἐν ἑλληνικῇ μεταφράσει τινὰς τῶν βιογραφικῶν ἐκείνων σημειώσεων, αἵτινες εἰς μνημόσυνον αἰδίων ἐκκελοπιότων διασήμεων συναδέλφων δημοσιεύονται ἐν τῇ Ἐπετηρίδι. Δὲν εἶνε δὲ ἀνάξιον μνείας τοιαῦτα τεκμήρια συμπαθείας καὶ ἀγάπης, ἐν τοῖς χρόνοις μάλιστα τούτοις τῆς διεθνοῦς ἀδιαφορίας, ἵνα μὴ τι χεῖρον εἴπωμεν.

«Ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ ἀφεικτον τῆς ἐπιτυχίας παρακολούθημα εἶνε ἡ φιλοδοξία: ἡ δ' Ἑστία δὲν παρεξέκλινε τοῦ κανόνος τούτου. Βαθμηδὸν προοδεύουσα ἠῤῥυεν ὁσημέραι τὸν σκοπὸν αὐτῆς. Ἐν ἀρχῇ ὁ προορισμὸς τῆς ἦτο περιωρισμένος: ἦτο περιοδικὸν δημοσίευμα πρωτίστως διδασκτικόν, σκοποῦν τὴν διάδοσιν ἐν χώρῳ ἀρτιπαγεῖ, πεντηκονταετῇ μόλις ἐχούσῃ βίον τότε, πρακτικῶν γνώσεων καὶ εἰδήσεων χρησίμων. Μετὰ μικρὸν συνεπληρώθη διὰ τῆς προσθήκης Δελτίου ἐκδιδομένου κατὰ Κυριακὴν

μετὰ τοῦ κυρίου φύλλου, καὶ περιέχοντος κατὰ-λογον τῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ δημοσιευομένων βιβλίων περὶ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, εἰδήσεις περὶ τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν, μετὰ τινα δὲ χρόνον καὶ μετεωρολογικὰς παρατηρήσεις καὶ πληροφορίας ἐμπορικὰς καὶ ναυτικὰς. Βαθμηδὸν ἐπίσης πλὴν μεταφράσεων ξένων μυθιστορημάτων, ἤρχισε καταχωρίζουσα καὶ ἄρθρα πρωτότυπα, πραγματείας περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις μνημείων τῆς ἀρχαιότητος, περὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἠθίμων τῆς Ἑλλάδος, περιγραφὰς περιηγήσεων εἰς Κρήτην, εἰς Εὐβοίαν, εἰς Βῶλον, εἰς Ὀλυμπίαν, εἰς Τήνον. Τέλος δὲ ἡ σύνταξις αὐτῆς φαίνεται σχηματίζουσα κατὰ μικρὸν τὴν πεποιθήσιν, ὅτι καὶ μὲν καὶ αἱ πρακτικαὶ συμβουλαὶ καὶ αἱ ψυχωφελεῖς διηγήσεις συντελοῦσι τὰ μάλιστα εἰς μόρφωσιν τῆς διανοίας ἀλλ' οὐχ ἥκιστα πρόσφορος εἰς τοῦτο εἶνε καὶ ἡ ἐλαφρὰ καλουμένη φιλολογία, ἡ μὴ ἔχουσα μὲν ἀξιώσεις διδασκαλίας, ἀλλ' ὑγιῆς καὶ εὐπεπτος, καὶ ὅτι πρὸς μόρφωσιν χρησιμώτατα εἶνε μάλιστα τὰ μὴ κηρύσσοντα ταύτην ὡς σκοπὸν αὐτῶν ἀναγνώσματα. Ἐκ τούτου προήλθον, κύριοι, εἰς φῶς χαριέστατα διηγήματα, γνησίας ἑλληνικῆς ἐμπνεύσεως, εἰς ἃ οὐδεμίαν ἔσχον ῥοπήν αἱ ξέναι γραμματολογίαι. Οἱ εἰς δάνεια προστρέχοντες πρότερον Ἑλληνες κατείδον ὅτι κέκτηνται ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ πρόχειρα καὶ ἀνεκμετάλλευτα πλούτη, καὶ ὅτι τὰ πάτρια ἦθη καὶ ἔθιμα εἶνε ἀρίστη ἀφετηρία πρὸς ψυχολογικὴν ἀνάλυσιν, ἧτις ἀποτελεῖ τὸν κύριον τοῦ μυθιστορήματος χαρακτῆρα. Ἀνήκει δὲ εἰς τὴν Ἑστίαν ἡ τιμὴ, ὅτι ἐνεθάρρυνε τὴν ὁρμὴν ταύτην καὶ περιέβαλεν ἐν ταῖς στήλαις αὐτῆς τὰ πρωτόλεια ἀκραιφνῶς ἑθνικῆς τέχνης· διότι πλεῖστα πρωτότυπα διηγήματα ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ Ἑστίᾳ...

«Τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα καθωδήγησαν, κύριοι, τὴν ὑμετέραν Ἐπιτροπὴν εἰς τὴν ἀπόφασίν της περὶ τῆς ἀπονομῆς τοῦ ἄθλου. Διότι φρονούμεν ὅτι ὁ ἡμέτερος σύλλογος ὀφείλει νὰ μὴ περιεπθῇ μόνον τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ τὴν σύγχρονον πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος νὰ καταμανθῆν καὶ ἐνθαρρύνῃ, κατὰ τὰ ἐκόντα αὐτῶ. Μὴ καὶ οὕτως δὲν προσγίνεται ὠφέλεια εἰς τὴν ἀρχαιότητα; Ἐν ὅσῳ ὑπάρχουσιν Ἑλληνες, πολλὴ ὑπάρχει βεβαιότης ὅτι ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς θὰ εἶνε προσφιλεῖς αὐτοῖς, καὶ ὅσον μείζων ἡ ἀνάπτυξις αὐτῶν τοσοῦτον θερμότερος καὶ ἐλλογώτερος θὰ εἶνε ὁ θαυμασμὸς αὐτῶν ὑπὲρ τῆς κλασσικῆς Ἑλλάδος, ποθεινοτέρα ἡ σπουδὴ αὐτῆς καὶ τελεσφορώτεραι τῇ ἐπιστήμῃ αἱ ἐργασίαι ἐκείνων πρὸς κρείσσονα ταύτης γνώσιν. Ὅθεν καθήκον ἔχομεν νὰ ἐνθαρρύνωμεν πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ συντελέσῃ εἰς ἐπίτευξιν τοιούτων ἀποτελεσμάτων

δημοσιεύμα. Οὐδὲν δ' ἕτερον, κύριοι, ἐργάζεται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐνδελεχέστερον καὶ ἐπιτυχέστερον τῆς Ἑστίας, ἧτις κατὰ δωδεκαετίας διαχέει περὶ αὐτὴν τὸ φῶς, ὀξύνει τὸν νοῦν καὶ φρονηματίζει τὴν καρδίαν. Τούτων ἕνεκα τὸ περιοδικὸν τοῦτο συνιστάται εἰς τὴν ὑμετέραν εὐμενῆ προσόχῃν καὶ κρίνεται ἄξιον νὰ συναριθμηθῇ ἐν τοῖς ἔργοις, ἅτινα βραβεύετε.

Ο ΥΠΟΥΗΦΙΟΣ

Μυθιστορία Ἰουλίου Κλαρετῆ.—Μετάφρασις Χ. Α.

Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Ε'.

Νεανίας ὑψηλός, φέρων ἐνδυμασίαν ἐξοχικὴν ἀνεπιλήπτου κομψότητος, χειρόκτια καὶ ταινίαν ἐρυθρὰν εἰς τὴν κομβιοδόχην προσέκλινεν ἐνώπιον τῶν δύο γυναικῶν ἡ Ἐρρικέττα Ἐρβλαὶ παρετήρησεν ἀμέσως εἰς τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ Ροβέρτου δὲ Μομβρέν τὴν ταραχήν, ἣν εἶχε παρατηρήσει καὶ εἰς τὴν τῆς Γιλβέρτης. Προφανῶς οἱ δύο νέοι ἐγνωρίζον ἀλλήλους.

Ὁ κύριος δὲ Μομβρέν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶχεν ἤδη φθάσει εἰς τὸ τριακοστὸν τῆς ἡλικίας του ἔτος· ἀλλὰ λεπτοφυῆς ὢν, νεώτατος τὴν μορφήν, μὲ μικρὸν ξανθὸν μύστακα καὶ πρόσωπον ἰσχνόν, ὀλίγον τι δὲ μελαγχολικόν, ἐφαίνετο μόλις εἰκοσιτριῶν ἢ εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν.

Ὁ Δυκάς ἀναμφιβόλως θὰ ἐφαίνετο ἠθικῶς καὶ φυσικῶς ὡς πρεσβύτερός του. Ὁ κόμης ὁπωσοῦν ἐπιφυλακτικὸς περὶ τὴν συμπεριφορὰν, ἐδείκνυεν ἐν τούτοις περὶ πάντα τὰ κινήματά του ἀφέλειαν τινα ἀνεπιτήδευτον, ἐν ἣ ἡ χάρις τοῦ περὶ τὸν κοινωνικὸν βίον ἐμπείρου ἀνδρὸς συνεδυάζετο μὲ ποιὰν τινα στρατιωτικὴν εὐταξίαν. Θὰ τὸν ἐξελάμβανέ τις ἐν τῇ ἐξοχικῇ του περιβολῇ ὡς ἀξιωματικὸν τοῦ ἰππικοῦ μὲ πολιτικὴν ἐνδυμασίαν.

Ἐκάθησεν εἰς ἔδραν ἀντικρῦ τῆς κυρίας Ἐρβλαί, ἡ δὲ Ἐρρικέττα πρὸ πάσης ἄλλης ἐμιλίας ἔλαβε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ παρουσιάσῃ τὸν κόμητα πρὸς τὴν νεάνίδα, πονηρῶς δὲ προσεποιήθη ὅτι ἐξεπλήττετο ἀκούουσα τὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. δὲ Μομβρέν:

— ὦ! ἔχω τὴν τιμὴν νὰ μὴ εἶμαι ἄγνωστος πρὸς τὴν δεσποινίδα...

Ὁ νέος ἐζήτησε μάλιστα πληροφορίας περὶ τῆς υἱείας τοῦ ταγματάρχου Βερδιέ· εἶχε τὴν τύχην νὰ εἶνε φίλος του, ἀφοῦ ἔσχε τὴν εὐτυχίαν νὰ ὑπηρετήσῃ ὑπὸ τὰς διαταγὰς του κατὰ τὸ 1870.